

ҚазМұнайГаз

«Маңғыстаумұнайгаз» АҚ 50 жыл тұрақты даму жолында

50 лет АО «Мангистаумунайгаз». Постоянство в развитии.

«Mangistaumunaigas» JSC 50 years anniversary. Sustainable development.

Мұнайлы

Газет
2009 жылдың
01 мамырынан
шығады

Әлке

«Маңғыстаумұнайгаз» акционерлік қоғамының газеті

№07 (48), тамыз, 2013 жыл

ЖАҢА МІНДЕТІНЕ КІРІСКЕН МИНИСТР «ҚАЛАМҚАСМҰНАЙГАЗ» ӨБ-да

Қазыналы аймаққа екі күндік жұмыс сапарымен Мұнай және газ министрі Ұзақбай Қарабалин келді. Ол облыс орталығының тынысымен танысып, «Өзенмұнайгаз» АҚ мұнайшыларымен кездесті. Бұдан соң сала министрі Қаламқас кенорынның аралады.

2013 жылдың тамыз айының 8 жұлдызында жаңа міндетіне кіріскен Қазақстан Республикасының мұнай және газ Министрі Қарабалин Ұзақбай Сүлейменұлының «Қаламқасмұнайгаз» Өндірістік Басқармасына іс-сапары Ораза Айт мейрамымен тұспа-тұс келді. Сол күні ауа-райы да қарасты. Жаңбырдан кейінгі қоңыр салқыны ескен жайдарлы күнді құрамында облыс әкімі Айдарбаев Алик Серікұлы, «ҚазМұнайГаз» ҰК» АҚ Басқарма төрағасының өндіру және техникалық дамуы жөніндегі орынбасары, «Маңғыстаумұнайгаз» АҚ Директорлар Кеңесінің төрағасы Бимағамбетов Тимур Мұстахұлы, «Қазақ мұнай және газ Институты» АҚ Бас директоры Құрбанбаев Мұрат Ізбергенұлы және «Маңғыстаумұнайгаз» АҚ басшылары бар жұмыс тобы алдымен қасиетті «Қаламқас әулие» қорымына зиярат етуден бастады. Киелі жерге тағзым берілгеннен кейін басшылар №66 ұңғы басында естелік фотосуретке түсіп, алда келе жатқан «Маңғыстаумұнайгаз» АҚ 50 жылдық мерейтойына байланысты дайындықтың барысы жайында қысқаша ақпарат алып, өздерінің ұсыныстарын енгізді.

Жұмыс тобының іс-сапары «Қаламқасмұнайгаз» ӨБ кеңсесінде өндірістік жиналыспен өрбіді. Кездесуде сөз алған Өндірістік Басқарма бастығы Нұрпейіс Сәрсенбай өндіріс басындағы жасалып жатырған жұмыстармен таныстырып, туындаған мәселелі сұрақтарға тоқталып өтті.

Маңғыстаудағы барлық кенорындарын аралап көруді мақсат еткен Министр жауапты қызметінде уақыттығына қарамай ауызбіршілігі мықты ұйымшыл ұжымның жұмысынан бастағанын атап өтті. «Қазақстанда мұнай

өндіру қарқынын барынша жоғарылату Президент пен Министрлердің басты назарында. Сондықтан мұнай өнімін арттыруда жаңа технологияларды пайдалану керек» - деген Ұзақбай Сүлейменұлы, 1960 жылдан мұнай өндіріс бастаған Қытайдағы Дачин кенорынын мысалға алды. Олар тұрақты түрде жылына 55 млн. тонна мұнай өндіріп, елдегі барлық мұнай өнімінің 40% құрап отырғанын айтты. Сондай-ақ, экология мәселесіне де аса көңіл бөлу керектігін тілге тиек етті. Өндіріс орындарынан қалдықтарды қайта өңдейтін зауыттар салуды ұсынды. Жалпы мұнай саласын дамытуда екі бағытта білім беру (дуальное образование) жүйесін қолға алу керектігін, жоғарғы оқу орындарында білім алумен қатар кәсіби даярлық жұмыстарын жүргізу керектігін атап айтты.

Өз кезегінде облыс әкімі Алик Серікұлы облыстың әлеуметтік-экономикалық дамуында газ өндіруді жоғарылату керектігін сөз етті. Электр қуатын өндіруде газ-турбиналық станция жұмысын қайта жаңғырту жолдарын тапсырды. Қоғам қызметкерлерін тұрғын үймен қамтамасыз ету мәселесі де қаралды.

Кездесу барысында мұнайшылар тарапынан туындаған сұрақтар талқыланды. Сонымен қатар, Министр мен облыс әкімінің аса көңіл бөлгені – жарты ғасырлық мерейтойы аталып өтілетін «Маңғыстаумұнайгаз» АҚ-ның мерейтойы болды. Министр мұнай саласына еңбегі сіңген ардагерлер мен қазірде ерен еңбекті мұнайшыларға жоғарғы деңгейде сый-құрмет көрсету керектігін тапсырып, ұжымға жаңа белестерден көрінуге тілектестік білдірді.

Баланс добычи и сдачи нефти по АО «Мангистаумунайгаз» за I полугодие 2013 года

№ п/п	Показатели	2012 г.	2013 г.	В т.ч. по месяцам						1-кв.		В т.ч. по месяцам						2-кв.		за 1-полугодие		
				январь		февраль		март		90		апрель		май		июнь		91				
		факт	план	план	факт	план	факт	план	факт	план	факт	план	факт	план	факт	план	факт	план	факт	план	факт	откл.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
1	Добыча нефти ПУ "ЖМГ"	1 674 978	1 746 000	143 995	145 295	130 200	135 200	144 770	151 900	418 965	432 395	141 300	149 100	146 940	155 248	143 400	152 100	431 640	456 448	850 605	888 843	38 238
2	Сдача нефти ПУ "ЖМГ"	1 654 589	1 729 949	142 348	144 618	128 608	134 806	143 115	152 000	414 071	431 424	139 920	145 250	145 547	156 443	142 020	150 211	427 487	451 904	841 558	883 328	41 770
3	Добыча нефти ПУ "КМГ"	4 245 750	4 255 000	357 170	355 942	323 314	318 640	358 781	355 694	1 039 265	1 030 276	349 110	345 510	362 365	358 360	351 505	348 570	1 062 980	1 052 440	2 102 245	2 082 716	-19 529
4	Сдача нефти ПУ "КМГ"	4 236 229	4 245 672	356 465	358 185	322 600	317 374	358 050	352 679	1 037 115	1 028 238	348 305	349 782	361 583	356 942	350 698	348 223	1 060 586	1 054 947	2 097 701	2 083 185	-14 516
5	Добыча нефти АО "ММГ"	5 920 728	6 001 000	501 165	501 237	453 514	453 840	503 551	507 594	1 458 230	1 462 071	490 410	494 610	509 305	513 608	494 905	500 670	1 494 620	1 506 888	2 952 850	2 971 559	18 709
6	Сдача нефти АО "ММГ"	5 890 818	5 975 621	498 813	502 803	451 208	452 180	501 165	504 679	1 451 186	1 459 662	488 225	495 032	507 130	513 385	492 718	498 434	1 488 073	1 506 851	2 939 259	2 966 513	27 254

Добыча нефтяного газа по АО «Мангистаумунайгаз» за I полугодие 2013 года

№	Наименование	Ед. изм.	План Факт	План	Месяцы								за 1-ое полугодие
					январь	февраль	март	1 кв.	апр.	май	июнь	2 кв.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	22
всего	ПУ ЖМГ	тыс. м3	план	168369	13 871	12 521	13 939	40331	13615	14152	13822	41589	81920,2
		"	факт		14023,665	13038,93	14653,44	41716,035	14404,12	15034,167	14725,860	44164,147	85880,2
		"	+/-		152,665	517,93	714,439	1385	789,119	882,166	903,859	2575	3960,2
	ПУ КМГ	тыс. м3	план	106375	8929	8083	8969	25981	8728	9059	8788	26575	52556,0
		"	факт		8898,550	7966,0	8892,350	25756,900	8637,75	8959	8714,25	26311,0	52067,9
		"	+/-		-30,45	-117	-76,65	-224	-90,25	-100	-73,75	-264	-488,1
	всего	тыс. м3	план	274744	22800	20604	22908	66312	22343	23211	22610	68164	134476,0
		"	факт		22922,215	21004,93	23545,79	67472,935	23041,87	23993,167	23440,11	70475,147	137948,1
		"	+/-		122,215	400,93	637,789	1161	698,869	782,166	830,109	2311	3472,1

С ДНЕМ СТРОИТЕЛЯ!

По традиции каждый год второе воскресенье августа отмечается профессиональный праздник всех строителей - «День строителя».

Любое начинание по освоению месторождений нефти и газа начинается со строительства инфраструктуры, то есть именно строители являются первопроходцами. В АО «Мангистаумунайгаз» капитальным

строительством и капитальным ремонтом занимается Департамент капитального строительства.

Стоит отметить, что со дня освоения месторождений Каламкас и Жетыбай построены более 1000 объектов производственного и социального значения.

Только в текущем году введены в эксплуатацию следующие объекты:

На м/р Каламкас:

- Строительство РВС на БКНС-5 и БКНС-6 – 2 шт.;
- Обустройство уплотняющих скважин – 61 скв. (после бурения);
- Планируется завершение строительства и ввод в эксплуатацию объектов:
- Обустройство уплотняющих скважин – 40 скв.;
- Обустройство газодобывающих скважин – 5 скв.;

- Автомобильные весы на полигоне временного хранения металлолома (ПВХМ).

С 2003 года по настоящее время ведется замена трубопроводов (нефтяных, водоводов) на стеклопластиковые трубы (СПТ) производства Актауского завода. Особое внимание уделяется строительству и ремонту социальных объектов для улучшения социально-бытовых условий сотрудников работающих вахтовым методом.

В 2012 году на Каламкасе построены два общежития по 25 койко-мест, спортивно-досуговый комплекс с трибуной на 280 мест, отремонтированы 5 общежитий.

В текущем году на месторождении Каламкас будет введена в эксплуатацию столовая на 250 мест с общежитием на 50 койко-мест, на месторождении Жетыбай – столовая на 250 мест с общежитием на 50 койко-мест, и столовая на 75 мест, в поселке Ынтыкам на базе ДЗиМТС столовая на 75 мест, кроме того будут отремонтированы 5 общежитий в поселке Каламкас, общежитие в пос. Мунайши и два общежития на

месторождении Асар.

В 2014 году планируется начать строительство 5 общежитий на Каламкасе, общежития на 25 койко-мест на месторождении Асар.

Кроме того, АО «Мангистаумунайгаз» ежегодно выделяет средства на ремонт автодороги «Актау-Каламкас», в текущем году силами генерального подрядчика ТОО «ОСС» планируется завершить ремонт дороги.

Ранее построенные полигоны для сбора замасоченных грунтов, буровых отходов и шламоуловителя не соответствуют новым требованиям экологического кодекса РК. На основании предписания Департамента экологии Мангистауской области о необходимости приведения существующих полигонов к требованиям экологического кодекса РК, выполняется проект на реконструкцию вышеперечисленных полигонов. Проектные работы будут завершены в октябре 2013 года, а уже в 2014 году планируется начать строительно-монтажные работы.

Уважаемые коллеги!

Разрешите поздравить Вас с профессиональным праздником – Днем строителя! От души желаем Вам крепкого здоровья, семейного благополучия, неиссякаемого оптимизма и дальнейших успехов в профессиональной деятельности!

Руководство Департамента капитального строительства
АО «Мангистаумунайгаз»

Уважаемые работники автомобильного транспорта!

Примите самые теплые и искренние поздравления с Днем работников транспорта!

Как известно, история наземных транспортных средств началась с изобретения колеса. Изначально придуманный как средство передвижения, сегодня автомобиль выполняет многие функции, главная из которых - перемещение с экономией времени и сил, и, конечно же, - это незаменимый помощник человека в его жизнедеятельности, то есть в работе.

Нашу современную жизнь невозможно представить без транспортных средств. Именно поэтому профессия водителя была и остается одной из самых массовых и уважаемых. В этой профессии важно не только знание техники и правил

дорожного движения, но и взаимовыручка и чувство долга. Именно эти, проверенные временем и ставшие традиционными для истинных автомобилистов правила, заставляют нас гордиться водителями.

Днем и ночью, в будни и праздники, в любую погоду бегут по улицам и бесконечным дорогам наших городов и поселков десятки тысяч самых разнообразных автомобилей и автобусов. И ведут их люди, которых отличает высокая организованность, надежность, ответственность и преданность шоферской профессии.

Было бы неправильным не вспомнить ремонтных рабочих, инженерно-технических работников, руководителей автотранспортных предприятий и всех тех, кто добросовестно трудится, выполняя свой профессиональный долг. Без преданности профессии этих людей и их чувства ответственности за дело невозможно повседневная жизнь.

Низкий поклон ветеранам, отдавшим лучшие годы своей жизни развитию автомобильного транспорта нашей области. Примите самую искреннюю благодарность за ваш нелегкий труд!

Надежно руки держат руль
Под ровный шум мотора,
Ведь каждый день в далекий путь
Вам отправляться снова.

В день праздничный Вам пожелаю
Хотим всего мы много,
Гвоздя и железа не встречать
И ветра Вам шального.

Желаем всем вам самого хорошего: ровной и безопасной дороги, надежной техники, отсутствия проколов и других аварийных ситуаций и хорошего настроения! Счастья вам, здоровья, семейного тепла! Чтоб после тяжелого рабочего дня вам помогли снять усталость ваши родные: любимые родители, любящая жена и здоровые дети!

Руководство
Транспортного департамента

Транспорттық инфрақұрылымды дамытпай адамзаттың күнделікті тіршілігін қамтамасыз ету мүмкін емес

МТКБ қызметкерлері. Тамыз 1964 жыл.

1963 жылдың аяғында өлкеміздегі темір жол поселкесінде Чеплаков С.Ф. басшылығымен «Мангышлакнефть» Өндірістік Бірлестігі ашылды. 1964 жылы алғашқылардың бірі болып бірнеше адам осы мекемеге көлік жүргізушісі болып жұмысқа орналасты. Олар: Нысанов Абдол (маркум), Карпов Иван (маркум), Тасымбаев Меңдеш (маркум), Сабақбаев Сембек (зейнеткер), гараж бастығы Чукаев Д. (маркум) және мен Қыйлыбай Сарсен. Мангыстау халқының мақтанышына айналған мекемеде 42 жыл үзбестен жұмыс жасаған мен, «Мангыстаумұнайгаз» АҚ ардагері атанып, 2006 жылы осы жерден құрметті демалысқа шықтым.

Ол кезде автотехника, бұрғылау мұнарасы, құрал саймандар теңіз арқылы Баутино портына келетін. Уақытша базамыз Форт-Шевченко қаласындағы Чукаев Динзактың үлкен ауласында болды. 1965 жылы қаладан (ол кезде қала Гурьев-20 атанған) өндірістік техникалық база ашылып Жиенбаев С.Ж. бастығы болып тағайындалды. Сондай-ақ, жанынан Богомолов Г.И. басшылығымен автокөлік кеңесі құрылды.

Мангышлақ станциясындағы жаңа базаға қошу. 1968 ж.

Уақытша база-гараж тікенді симмен қоршалған Меловая станциясы. Сол жылдың күзінде Мангышлақ станциясынан үлкен база ашылып, Мангышлақ автокөлік кеңесі сонда көшірілді (бастығы Пенский П.З.). Ал №1 және №4 автокөліктері автобус және жеңіл көлік паркі болып қазіргі бірлестіктің 22 шағын аудандағы гаражы болып қалды.

1965 жылы Ақтобедегі КРАЙСОВНАРКОМ

қысқарылып - «Мангышлақмұнай» бірлестігі «Қазақстанмұнай» бірлестігі болып атанды (бастығы Өтебаев С.Ө.). Осы жылдары Өзеннен «МұнайГаз» өндіру басқармасы ашылды (бастығы Өтесінов Р.). Эксплуатациялық бұрғылау кеңесі (бастығы Марабаев Н.) және басқа да өндіріс мекемелері ашылды, сондағы №3 автокөлік Өзен автокөлік кеңесі, №1,2,3 тракторлық база, тапмөңбегі кеңесі, жұмысшыларды тамақпен қамту бөлімі, байланыс кеңесі т.б. мекемелер өз алдына гараж болып кетті.

Жетібайдан да ЖМӨБ (бастығы Нұржанов С.Н.) және басқа да мұнай саласындағы мекемелер ашылды. Сондағы №2 автокөлік - Жетібай автокөлік басқармасы болды. Тағы басқа автокөлік мекемелері ашылды өз алдына гараж болды. 1967 жылы «Мангышлақмұнай» бірлестігі темір жол поселкесінен осы күнгі 6-шағын аудандағы ғимаратқа көшіп келді.

Шетел техникалары келе бастауымен Американдан «Катаришлар», Жапониядан «Камацу» тракторы және басқа да техникалар келуімен бірлестікте технологиялық көлік және арнайы техника басқармасы (УТТИСТ) ашылды, оған дейін бірлестіктегі автотранспорт бөлімшесі КМБ (ОКН) деп аталатын, ал қазір «Мангышлақмұнай» өндірістік бірлестігі деп аталады (бастығы Тимонин В.И.). 1964-65 жж. МТКБ (МУТТ)-дан қаладағы орт сөндіру мекемесіне 2-3 орт сөндіру, қалалық жедел жәрдем мекемесіне Газ-21 (Волга) машиналары

жұмыс жасағанын көпшіліктің бірі білсе, бірі білмес.

1965 жылы «Саура» жерінен пионер лагері ашылып, онда Өзен, Жетібай, Ақтау мұнайшыларының балалары жазғы каникулда үш кезек демалатын. 1980 жылы МТКБ (бастығы Шығанбаев Б., бас инженері Никифоров К.Л.) Ресейдің Горький, Ульяновск автозаводтарына КАВЗ автобустарын командировкаға жіберіп, автобөлшектерді тікелей сол жактан әкеліп тұратын.

1970 жылы Кавказдан «Өзен» санаториясы ашылып МТКБ-дан әртүрлі транспорт-орт сөндіргіш, жедел жәрдем, «РАФ», «Икарус», продуктовождар және т.б. техникалар бөлініп тұрды. Алматыдағы жазғы каникулда балалар демалатын пионер лагеріне

толықтырылды. 1999 жылы «Арай» ЖШС-нен «Мангышлақ» көлік басқармасы автопарк бөлініп, Қазірге сол парк жаңа жеңіл көліктермен толықтырылған. Өздерінің ремонт базасының салынуы, көлік жуудың автоматтандырылуы, парктің қоғалдандырылуы Төлеуғалиев Мақсат пен Жүсіпов Ғизаттың еңбегі деп білеміз.

Жоғарыда айтылғандай 1964 жылы автокөлік бөлімі құрылған «Мангышлақмұнай» бірлестігі, Мангышлақ

Зил-131 автокөлігін жылдық техникалық байқаудан өткізу. 1965 ж.

де автобустар жіберіліп тұрды. 1965 жылы ММБ-нен мұнайды сақтау және тасымалдау бөлімі ашылды (қазіргі Өмірзақ елді мекеніндегі «Оңтүстік Мұнай Тасымалдау Бірлестігі») 1970 жылы Қаламқас, Қаражанбас кен орындарының ашылуына байланысты МТКБ-нан Бозашы технологиялық көлік басқармасы (БУТТ) мекемесі ашылды. Қаражанбас МГӨБ өз алдына мұнай бірлестігі болғандықтан МТКБ үлкен Көлік Басқармасы болып қалды. Қаламқас-Қаражанбас кен орындарының ашылуы - «Мангыстаумұнайгаз» АҚ бірлестігіне қарасты автотранспорт жүргізушілерінің, басқа да транспорт мекемелері қызметкерлерінің еңбектері. Біздерден МТКБ, БТКБ, ЖТКБ, Автокөлік жолдары басқармасы (УАД) кен орындары ашылып, эксплуатацияға берілгеннен кейін бірнеше жүргізушілерді өкімет орден, медальдармен марапаттады. Қызылордадан «Құмқол» кен орны ашылған соң МТКБ-дан №7 автокөлік құрылып сонда жіберілді. «Құмқол» өз алдына МГӨБ (Саламатов М.) болуына байланысты №7 автокөлік кеңейіп, үлкен Көлік Басқармасы болып соңы қалды.

1995 жылы МТКБ-дан «Арай» ЖШС ашылып автопарк вахта тасытын жана «Икарус», «ДЭУ» автобустарымен

технологиялық көлік басқармасы осы Мангыстау мұнайы саласындағы Өзен, Жетібайдың, Қызылордадағы Құмқолдін, Кавказдағы транспорт басқармасының қара шаңырағы!

Мен өзін 1964 жылдан осы мекемелерде көлік жүргізуші, механик, жабдықтаушы болып үзбей жұмыс жасап, 2006 жылы зейнеткерлікке шықтым. Осы жылдар ішінде еңбегім бағаланып, бірнеше рет мұнай Министрлігінің (Маскеу), Акционерлік Қоғамымыздың мақтау грамоталарымен марапатталдым. 1994 жылы «Мангыстау мұнай өндіріс бөлімінің ардагері» куәлігінің, «Қазақстан мұнайына - 100 жыл», «Мангыстау мұнайына - 40 жыл» төсбелгісінің және грамотасының иегері болдым.

Құрметті Мангыстаудың мұнайшы ардагерлері, транспорт саласындағы мұнайшы өрістетері! Сіздерді жарты ғасырдан астам тарихы бар Мангыстау мұнайымен, сүйікті қаламыз Ақтаудың 50 жыл мерейтойымен құттықтаймын! Техникамыз уақытында жаңарып, қосалқы бөлшектеріміз, жанар-жағар майымыз жеткілікті болсын!

Қыйлыбай Сарсенали Байбөзұлы
«Мангыстаумұнайгаз» АҚ зейнеткері,
еңбек ардагері.

Шілде айындағы ораза

Нөкерлерін ертен Хажжаж Мекке мен Мәдина арасында жолашылып кетіп бара жатып бір бұлақтың басында тынығуды жөн көрді.

Дастархан жайылғанда, Хажжаж «Маңайға қараңдаршы, жағдайы нашар біреу-міреу кезіксе шақырыңдар, астан ауыз тисің», – деді. Нөкерлер үстіне ілген ескі шапаны бар біреуді тауып, ұйықтап жатқан жерінен оятып ертіп келді.

Хажжаж оған:

– Кел, бірге тамактанайық, – деді.

Ол «жемеймін» деп астан бас тартты. Хажжаж себебін сұрағанда: «Мені бұдан да артық дастархан күтіп тұр», – деп жауап берді.

– Ол қандай дастархан? – дегенде:

– Аллаһ тағалаға қонақ болуға шақырылдым, мен ауыз бекіткен жанмын, – деді.

Хажжаж:

– Мынадай ми қайнаған уақытта қайтп ауыз бекітп жүрсің? – деп таңырқағанда, ол:

– Иә, қияметтің ыстығынан қорғану үшін осы ыстыққа шыдап ораза ұстап жүрмін, – деп жауап берді.

Байлығыңа мастанба!

Бірде Харун Рашид пен данышпан Шакир Бахти әңгімелесіп отырса керек. Бір мезет патшаға данышпан оқыстан былай деп сұрақ қойыпты: «Патшам, ұшы-қиырсыз шөл далаға тап болдыңыз. Неше күн жүріп шөл қысып өліп бара жатқан жайыңыз бар. Алда-жалда алдыңыздан біреу шығып: «Бір жұтым су берем, ажалдан аман қаласың. Бірақ маған байлығыңның жартысын бер», – десе, берер ме едіңіз? Патша ойланбастан: «Қу жанымнан қымбат па, берер едім», – депті. Данышпан: «Дұрыс айттыңыз», – деп, артында: «Уа, патшам», – депті, – сіз ол суды ішкенмен әлден уақытта дәрет қысып өлер болдыңыз. Өздігіңізден шамаңыз келер емес. Әлден уақытта біреу келіп: «Маған қалған жарты байлығыңды бер, ішкен суыңды қайта сартқа шығарасың», – десе, берер ме едіңіз? Патша: «Иә, бермеске амал бар ма?» – депті. Сонда данышпан «Әй, Харун! Ендеше, басына іс түскенде ішіп қайта сартқа шығарған бір жұтым су құрлы құны жоқ байлығыңа есіріп, ешқашан мастанушы болма!», – деп үлкен ой салған екен.

Дүниең –

қабіріңе дейін ғана серік

Пайғамбарымыз (саллаллаһу алейһи уә салләм) дүние-мүлкікті өткізіп қызық деп бағалаған. Мысалы, ол бір хадисінде адамдардың өмір бойы теріп жинаған дүние-мүлкіктерінің оларға қабіріге дейін ғана серік болап, одан арғысын оның еш қажетіне жарамайтынын айтқан: «*Үш нәрсе мәйіттің артынан жүреді: бала-шағасы, дүние-мүлкі және іс-әрекеті. Екеуі кері қайтады, біреуі оның жанында қалады. Бала-шағасы мен дүние-мүлкі кері қайтып, жақсылық жамандық іс-әрекетті ғана жаныңда қалады.*»

Аллаһ Елшісі (саллаллаһу алейһи уә салләм) тағы бір хадисінде:

«*Адам баласы дүнием, дүнием дейді. Ей, адам баласы! Жеп бітірген, киіп ескірткен немесе жақсылық жамандық жұмсап өзіңнен бұрын (ақпаратқа) жібергеннен басқа қандай мал-мүлкің бар?*» – деген екен.

Осы хадиске сәйкес Шортанбай ақын:

Алтын-күміс абзалың

Өлгеннен сон не керек?

Өлген малың – иманың,

Тіріде қамын жаның.

Аманатың алғанша

Жалғанда бар ма қиғаның, – деп жырлаған.

Тігініші

Ертеде Бағдат қаласында діндар бір тігініші бар еді. Бірде осы тігінішінің қолынан сатып алған матасының кемшілігін кейіннен байқаған алушы, матаны әкеліп, ақшасын қайтаруды талап етті.

Матаны алып тұрып, неге екенін, тігінішінің көңілі бұзылып, жылпақ қол берді. «Сірә, ақшасын жаратып қойып, қиналып тұр ма екен» деп ойлаған алушы көңілің етуді жөн көріп: «Неге жылдың? Қиналасан, ақшасын қайтармай-ақ қой» деді.

Сонда тігініші өзінің жылпақ мәнісін былай түсіндірді:

«Мен ақша үшін жыламадым. Матаның

Қасиетті Рамазан айы

ФИБРАТТЫ ӘНГІМЕЛЕР

кемістігі білінгенде,

жаратпай қайтып

әкелдіңіз. Ал менің

өмір бойғы жасаған

құлшылықтарымда

жіберген кемістігім

Алланың алдында

әшкере болып,

барлығын жаратпай

тастаса қайтпекпін?

Сіз матаны әкелгенде

ойыма осы түсіп,

еріксіз қайғырып жыладым. Матаның

кемдігін бүгіндегі болар, ал өмірде жіберген

кеміліктерімізді қайтп жөндерміз?!»

Тойымсыз көз

Бір келді балықшы теңізге ау салып отырады. Сол жерден өтіп бара жатқан хан балықшыны жарылқамақ болып:

– Дәл қазір ауына не түссе, соның

салмағындай саған алтын беремін, – дейді.

Біраздан кейін келетін ауына ортасы тесік

бір сүйек ілінеді. Хан балықшыға:

– Ама! қанша, ауына жеңіл нәрсе ілінді,

– деп, келетін ауын беру үшін сарайына алып

барды.

Қазынашы таразының бір жағына сүйекті, екінші жағына алтын қоя бастайды. Алтынды таразының ыдысынан асып, жерге шашылғанымен сүйек ауыр тартады. Хан мұнда құпия бар екенін байқап, бір данағойді әкіміне хабарлап, көршісіні босатыпты. Екеуі бірге қайтып келе жатқанда, қылығына ұялған жігіт «Өзіңізге жамандығы болмаса, жақсылығы жоқ адамды неге босатып әурелендіз?» – деп сұрапты. Сонда үлкен парасат иесі имам: «Жігітім, сен қандай адам болсаң да, менің көршісің. Көршіге жақсылық жасау – мұсылмандардың міндеті.

Мен өз міндетімді ғана орындадым. Қайта көшірек естіп, кештеу қамандым ба деп өкініп келемін», – деп жауап беріпті.

Кейіннен әлгі жігіт тәубаға келіп, имамның шәкірті болған деседі.

Адал еңбек

Баяғыда көпті көрген бір кісінің жалғыз ұлы болыпты. Ұлы ержеткенде әкесі оған адал еңбек етіп, ақша табуды тапсырады. Бірақ, әйелі баласын аяп, жұмысқа жібермей, күнде ақша беріп тұрады. Ал, ұлы әлгі ақшаны кешқұрым «бүгінгі табысы» екенін айтып, әкесіне ұсынады. Әкесі еш ойланбастан «табысың» отқа лақтырып жібереді. Ұлы ештеңе демей үйден шығып кетеді. Бұл жағдай бірнеше рет қайталанған соң, ұлы еңбектену керектігін түсінді. Таңертең ерте тұрып, базарға барады. Бір саудагермен келісіп, жүгін тасып береді. Кешке еңбекқажысын алып, әкесіне қарай құстай ұшады. Үйге кіре сала маңдай терімен тапқанын әкесіне береді. Әкесі барлығын біле тұра бұрынғы әрекетін тағы қайталайды. Бұған шыдамаған бала лаулап жанып тұрған оттан ақшаны суырып алады да:

– Әкетай, мен бұл ақшаны кешке дейін еңбектепін, әрең таптым. Ал, сіз болсаңыз отқа тастайсыз, – дейді көзі жасаурап.

Сол кезде әкесі:

– Балам! Сенің айтқаның орынды. Мен саған адал еңбекпен табылған малдың қаншалықты қадірлі болатын ұқтырғым келген еді, – деп ұлын бауырына басып, құшағына алыпты.

Дүниеқоңыздық

Иемен аймағында тұратын жомарт бір адамның Сана қаласына жақын маңда жүзім және құрма бақшасы болыпты. Ол жинап алған өнімнің бір бөлігін кедей-кепшікке, пақырлар мен мекендігерге зекет ретінде таратып беретін. Бір күні әлгі кісі өмірден озады. Ал, балалары әкесін жерлеп-болар болмастан:

– Отбасымызда бірталай жан бар. Өзімізден аталатын дүниеміз де жоқ. Бұдан былай ешкімге ештеңе бермейміз, – деп оза келіп алады.

Аллаһ тағала олардың ниеттеріне қарай бақшаларының астаң-кестенін шығарып, жермен-жексен етеді. Бақша адам танимастай

өзгереді. Мұны көрген сараң жігіттер не болғанын білмей абыржып:

– Біз осы жолымыздан адасып қалдық-ау шамасы? – дегеннен басқа ауыздарына сөз түспейді.

Ал, әкесі болса

жөк-жігіттің қажетін

қайырымды жанға көп

дұға ететін. Соның арқасында Жаратушы

Иеміз бақшаның өнімін арттырып, берекелі

етіп қойған-ды. Ал, бұдан дүниеге берілген

балаларының хабары қайдан болсын?! Е

Әкесінің берген зекеті оларға тым көп болып

көрініді. Осылайша сараңдық танытпым деп,

барынан айырылды. Олардың жүректері

қарайып, Жаратушысын ұмытты. Аллаһ

тағала Құран кәрімде былай дейді: «Ғапыл-

дардан болма!» («Бақара» сүресі, 205-аят).

Алыс туыстан

жақын көрші артық

Имам агзам Әбу Ханифаның мәсқүнем бір көршісі бар еді. Күнде дабырлап сөйлеп, жанұясында жанжал шығарып, имамның мазасын алатын. Сол жігіт бірде абақтыға қамалады. Имам мән-жайды біліп, қаланың әкіміне хабарлап, көршісіні босатыпты. Екеуі бірге қайтып келе жатқанда, қылығына ұялған жігіт «Өзіңізге жамандығы болмаса, жақсылығы жоқ адамды неге босатып әурелендіз?» – деп сұрапты. Сонда үлкен парасат иесі имам: «Жігітім, сен қандай адам болсаң да, менің көршісің. Көршіге жақсылық жасау – мұсылмандардың міндеті.

Мен өз міндетімді ғана орындадым. Қайта көшірек естіп, кештеу қамандым ба деп

өкініп келемін», – деп жауап беріпті.

Кейіннен әлгі жігіт тәубаға келіп, имамның шәкірті болған деседі.

Пәлекетке ұрындырған

байлық

Мәдиналық мұсылмандар ішінде Салаба атты сахабаның дүние-мүлікке, байлыққа деген құштарлығы ерекше болатын. Жатса-тұрса бай болсам, байлыққа бір қол жеткізсем деп көкөген ол бар асарының соған ауғаны соншалық, ойлай-ойлай пақшалай басы шарадай болып, күндіз күлкіден, түнде ұйқыдан айрылды. Ақыр соңында шыдамай Пайғамбарымызға (с.а.у.) келіп:

– Уа, Расулаллаһ! Мен үшін «бай болсын» деп дұға жасанызшы? – деп өтінді. Пайғамбарымыздың оны бұл қалауына:

– Шүкірің өтей алатын аз малың, шүкірің өтей алмайтын көп малдан артық емес пе? – деп жауап берді.

Бұл сөзге, шынында да, ойланпай қалған Салаба біраз уақытқа дейін тоқтамақ келгендей болды. Сонда да «Тауықтың түсіне тартса кіреді» демекші, артында-ақ баяғы әніне қайта басты. Тағы да шыдамай:

– Уа, Расулаллаһ! Бір дұғаныңбен мені байлыққа кенелтіңізші? – деп, Пайғамбарымыздың етегіне жармасты.

Бұл жолысына іштей ренжіп, қабағын түйген Пайғамбарымыз (с.а.у.) оған фибрат алыс деген ниетпен:

– Аллаһқа ант етейін, егер шын қаласам мына тау-тастың бәрі алтын болып маған берілер еді, бірақ мен қаламадым, – деді.

Шыңдығында Аллаһ Тағаланың ең сүйікті құлы пайғамбардың үйінде ақта бойы, тіпті айт бойы қазғана салар, тіске басар ештеңе табылмайтын. Күн ара ораза ұстайтын пайғамбар ауыз ашары жоқтықтан көбіне үш-төрт құрмамен ғана ішкелгендігі баршаға аян еді.

Осыларды ойлаған Салаба тағы біраз уақыт сабысына түседі.

Уақыт өте келе «бай болсам, кедей-кепшіктерге қол ұшын бермес пе едім, сөйтіп көбірек сауап таппаймын ба?» деген ой-қиял әлі де мазалаған ол, ақыр соңында, үшінші рет Пайғамбарға (с.а.у.) жүгінуді жөн көрді.

Пайғамбар (с.а.у.) алдында бар үлесің үйіп-төгіп:

– Сені пайғамбар етіп жіберген Аллаһқа ант етейін! Егер Аллаһ мені байлыққа кенелтсе, жарлы-жақыбайларға міндетті түрде қарасып, қорғанышына айналамын! – деді сендіре.

Салабаның мұнша тілегіне шыдамаған Пайғамбарымыз (с.а.у.): «Аллаһым! Салабаны қалаған байлығына қауыштыр!» – деп қол жайып, дұға жасады.

Осы бір қасиетті тілектен кейін қой алып баға бастаған Салаба бұрынғыдай мешіттен шықпай, Пайғамбарымыздың (с.а.у.) артында үзбей намаз оқытылдығы үшін «Мешіт құсы» деп аталғандығы былай тұрсын, енді мал сонынан қолы тимейтіндіктен тек қана бесін мен құтпан намаздарына ғана мешітке соғатынды шығарды. Көбіне қазаға да ұшыратып жүрді.

Аз уақытта берекеті асып-тасып, шалқаны үстіне шалқи түскен Салабаның малдары көбейген сайын көбейіп, енді мыңғырған малға Мәдина төңірегінде жаңа жайлылардан іздеу керек болды. Салаба енді тек жұма намаздарына ғана мешітке келіп жүрді. Сөйткенше шөлдегі тың жайылым іздеген мал көп өтпей жұма намаздарын да ұмыттырды.

Анда-санда өткен-кеткендерден елдегі қал-жағдайды сұрап, Салаба мал соңында салпақтап, шөл асып кете барды. Малдарымен қоса қарақан басының қамын ойлаудан аса алмай қалған күйге түсті.

Салабаның көршібей кеткендігі байқаған Пайғамбарымыз (с.а.у.) оның қайда екенін сұрағанда:

– Мыңғырған малының соңында шөл кезіп кетті, – деген жауапты естіп, іштей ренжішпен басын шайқап:

– Қап, Салабаға обал болған екен, – деді аяныш білдіріп.

Осы уақыттарда зекет-садақа жайлы аяттар түсіп, дәулетті мұсылмандардың жағдайы нашар мұсылмандарға көмектесуі туралы үкімдер келді.

Аяттардың бұйрығын әр мұсылман шын ықылас-пейілдермен шама-шарқында атқарып жатқанда, Салаба: «*Бұлардың қолқызыл адамды талау емес пе?*» деп, «шығайбайшылыққа» басып, малының зекетін талап етіп барғандарды құр алақан қайтарды.

Бұны естігенде Пайғамбарымыз (с.а.у.) тағы да: «Қап, Салабаға обал болған екен» деп мұңайды.

Салабаның «Байысам, мұн-мұқтажға қарасар едім» деп ант-су ішіп, артында бұл үлесінен алып шыға келуіне байланыста «Тәубе» сүресінің мына аяттары түсті: «Кейбір екі жүзділер: Егер Аллаһ бізді өз кешілігінен дүние, мал-мүлік, байлыққа кенелтсе, садақа беріп, игілерден болатындықтары жайлы Аллаһқа сөз береді. Ал, олар Аллаһ Тағала байлыққа қауыштырған кезінде, байлықтарына сараңдық қылып, Аллаһтан жүздерін бұрып (өміріне қарсы келіп), берген үлесдерінен айнады.»

Осы аят арқылы Салабаның екі жүзділер қатарына жатқызылғандығы білініп, жаны ашыған бір туысының Салабаның жанына батыра айтуымен Салаба келесілердің ақысын беріп, Аллаһ алдында екі жүзділіктен арылмақ болып, малын айдап әкелді. Алайда оған Аллаһ Тағаланың тыйымымен енді қабылдай алмайтындығын айтып, Пайғамбарымыз (с.а.у.) қарсылық білдірді.

Кейіннен Мұхаммед пайғамбар (с.а.у.) дүниеден қайтып, одан кейінгі халифтар хазіреті Әбубәкір мен хазіреті Омарға малының зекетін беру үшін барса да, олар: «Пайғамбарымыз (с.а.у.) қабылдамаған зекет малдарыңды біз қайтп қабылдамақпыз?!» – деп, Салабаның зекетін керексізбеді.

Үшінші халифа Осман тұсында, қайтыс болар алдында Салабаның құлағында: «*Шүкірің өтей алатын аз малың, шүкірің өтей алмайтын көп малдан артық емес пе еді?*» деген Пайғамбарымыздың (с.а.у.) осы бір фибратты сөздері жаңғырып тұрды...

ТӘУБАҒА КЕЛ, ЗАМАНДАС!

Дайындаған
Тойған ТАСҚЫНБАЕВА

МҰНАЙШЫ ҚАМЫН ҚАМДАҒАН...

Манғыстау мұнайының зерттеліп, ашылып, одан кейін халық игілігіне игерілуінде қыруар адамның маңдай тер-қажырлы еңбегі жатыр. Сол кездегі кен-байтақ Кеңестер елінің әр тарабынан келген мұнайшылар барын салып, өлкенің гүлденуіне атсалысты.

Мұнай өндірісінің аяққа тұрып, қаз-қаз басқан кезеңі – 1960-жылдар аяғында бұл салаға жоғары білімді Манғыстау жастарының легі де қосылған кетті. Мал соңында жүрген жергілікті қазаққа мұнай саласы танымал еді. Алайда Жаратушының берген алғырлығы мен табандылығының арқасында, көкірек-көңілдің ақтығының арқасында соғыс уақытында дүниеге келген, өмірдің тұщысынан гөрі ащысынан көбірек татынқыраған ұрпақ бұрын-соңды естімеген-көрмеген өндіріс саласын тосырмай, кеуделеріне асақ арманды мықтап орнатып алып, мұнайдың қыр-сырын қанықтырап ілімге бас салды. Мәскеу, Алматы қалаларындағы политехникалық институттардың әр-түрлі факультеттеріне түсіп, бірі – барлаушы-геолог, бірі – мұнай өндіруші, енді біреулері құрылысшы мамандықтарын алып, елге оралып жатты.

Сол лектің ішінде біздің әңгімеміздің кейіпкері Санатбай Масатов та бар еді.

Санатбай Масатов – Манғыстаудың төл перзенті. Биыл, Құдай қаласа, жетпісті артқа тастағалы отыр. Бұл күндері ол еңбегі сінген мұнайшы – барлаушы геолог, Манғыстау мұнайшыларының белгілі кәсіподақ жетекшісі.

Санатбай Масатов 1942 жылдың 27 тамызында Гурьев облысы Манғыстау ауданы «1 Май» колхозының Қаламқас елді мекенінде дүниеге келген.

Мектепті бітірген балаң жігіт Санатбайдың алдында кең даңғыл жол ашылды. Алда ұзақ ғұмыр, ата-ана алдындағы борышын, Отан алдындағы міндетін, Алла Тағаланың алдындағы

парызын орындау керек. Айналада болып жатқан түбегейлі өзгерістер Манғыстау жастарының көңілін алабұртып қойды. Көпшілігі ойланбастан мұнай саласын таңдап жатты.

– 1958 жылғы Форт-Шевченко қаласының мектеп түлектері комсомол жастар бригадасын құрып, бұрғылау алаңына аттанды. Сол манғыстаулық тұңғыш барлаушы жастардың қатарында кейін осы саланың білікті мамандарына, ұтқыр ұйымдастырушыларына айналған Сағын Қырымқұлов, Бөкенбай Қожымов, Нұрлыхан Қанатбаев, Қайып Азанбаев, тағы да басқалары болды. Бұлар Қызан, Қошақ, Жетібай алаңдарындағы қиындығы мол сансапат жұмыстарды балаң нықтармын көтере білді, – деп сол кездері Санатбай аға есіне түсірді.

Араға бір жыл салып Шахта орта мектебін бітірген бір топ жас жігіт Форт-Шевченколық жастардың ізімен бұлар да бұрғылау алаңына аттанады. Солардың бірі Санатбай «Манғыстаумұнайгазбарлау» тресінің «Түбіжік» мұнайбарлау терең бұрғылау конторына бұрғышының көмекшісі болып жұмысқа тұрады. Түбіжіктен мұнай табылмай, экспедиция Оңтүстік Манғыстау жағына – Жетібай мен Өзенге қарай бет түзгенін тарихтан білеміз. Өмір жолын жаңа бастаған бозбала Санатбайға сол тарихи кезеңде және тарихи орында – Жетібай алаңынан ең алғашқы өндірістік көлемде мұнай табылған 6-шы құбырын қазуға

Форт-Шевченко қалалық комсомол конференциясына қатысушы Жетібайлық делегат жастар. 1962 жыл.

қатысқандардың ішінде болу нәсібе болыпты. Еңбек жолы «оп» дегеннен құтты іспен басталуы – жақсы нышан еді... Санатбай ағаның өмір жолы – соған дәлел.

– 1959 жылы кластасым Болатбай Матаев екеуміз Қанға-баба алаңында бұрғышының көмекшісі болып жасап жүрдік. Бұрғылау шебері С. Александров, бұрғышымыз Көшербай Әлібаев болды. Мекеме бастығы Хасан Тәжиев, аға инженері Қуан Қазиев, аға геологы Жарылғасын Дәуітов елі, – деп Санатбай аға әңгімесін жалғастырды. – 1960 жылдың қысында Болатбай екеуміз Жетібай алаңына жіберілдік. Келсек, №1 және №2 ұңғылар қазылып болған соң, №6 ұңғы қазылып жатыр екен. №4 ұңғы жаңа құрастырылып жатыр екен.

Үш жылдай қарапайым жұмысшы болып істеген Санатбайға айналасындағы аға бұлардан жоғары білімді маман болуға ақыл-кеңес берді. «Сіздерге үкімет жол ашты, оқындар, білім алып, жоғары кәсіби маман болындар, біздерге ондай мүмкіндік болмады», – деген ағалардың сөздерін құп алған Санатбай енді жоғары білім алуды мақсат етті. Сөйтіп, ол 1963 жылы Алматы политехникалық институтына түсіп, оны 1968 жылы тау-кен инженер мамандығы бойынша бітіріп шықты.

1968-1973 жылдары Қарақия – Жетібай мұнай-газ барлау терең бұрғылау экспедицияларында техник-геолог, инженер, «Ақтас», «Шығыс Жетібайда» участок бастығы, «Қансу» барлау алаңында аға инженер, «Оңтүстік Үстірт» алаңында контор бастығы, Манғыстаумұнайгаз барлау тресінің (кейін экспедициясында) өндіріс бөлімінде аға инженер болып жасады.

Манғыстаудағы «Түбіжік», «Қансу», «Сарой», Оңтүстік үстірттегі «Ақсақсау», «Біріңжік», «Өтес» алаңдарын терең бұрғылау – барлауға және Жетібай, Шығыс Жетібай, Ақтас, Тасболат, Қаражанбас, Қаламқас, Солтүстік Бозашы, Арман мұнай-газ кен орындарын ашуға қатысып тер төккен Манғыстау түлектерінің бірі.

1973 жылдан бастап 1975 жылға дейін Кеңес одағының (СССР) мұнай, газ және химия өндіріс министрліктерінің жұмысшыларын біріктірген кәсіподақ Орталық Комитетінің еңбек қауіпсіздігін қорғайтын Манғыстаудағы өкілі болып жасап, сол жылдардағы Манғыстауда салынып, жұмыс жасаған ірі өндіріс құрылыстарының кідіріссіз, еңбек қауіпсіздігін бұзбай жұмыс жасауын қалаған бірінші инженер мамандардың бірі.

Бұдан кейінгі 30-ға тарта жылдар бойына жұмысшылардың ұсынып сайлауы бойынша: «Манғыстаумұнайгаз-барлау» терең бұрғылау экспедициясында, «Манғыстаумұнай» өндірістік бірлестігінде, Мұнайгаз және құрылыс саласының Манғыстау кәсіподақ облыстық комитетінде, «Манғыстаумұнайгаз» ашық акционерлік қоғамында кәсіподақ

торағасы болып жасады. Қазіргі таңда да «Манғыстаумұнайгаз» акционерлік қоғамында кәсіподақ торағасы болып еңбек етіп келеді.

Өзінің кәсіподақ ұйымдарының басшысы болып еңбек еткен уақыттарында жұмысшылардың әлеуметтік экономикалық құқығын қорғауды ұйымдастырып, өндірістік тәртіпті сақтау және еңбек қауіпсіздігін болдырмауға ерекше көңіл бөлді.

Бұл жұмыстарды жұмыс беруші мен жұмысшылардың арасындағы келісімді ұжымдық шарт арқылы реттеп, ұжымның өндірістік жетістіктерін арттыруға, жұмысшылардың еңбек табысын ұлғайтуға бар мүмкіншілікті пайдаланды. Міне, осындай жұмыстардың арқасында «Манғыстаумұнайгаз» акционерлік қоғамының 2010 жылы қабылдаған Ұжымдық шарты Республика бойынша сол жылғы «Парыз» конкурсында 3 мыңнан астам ұжымдық шарттың ішінен екінші орынға ие болды. Бұл жұмыс бізін екінің бірін жеткізді.

Жұмысшылардың және олардың жанұя мүшелерінің сауықтыру, демалдыру мәселесіне көптең көңіл, көңіл аударып, оларды Қырым, Кавказ, Ресей, Украина, Қырғызстан және Қазақстанның жаңа шипалы ауасы мен суы бар аймақтарында демалысын ұйымдастырып, әр жыл сайын бірнеше мыңдаған мұнайшылардың алғыстарына ие болды. Күні бүгінге дейін осы жұмыстарды жалғастырып келеді.

Ол әсіресе жергілікті мекендерде жас балаларды сауықтыру мен емдеу орындарын ашу жұмыстарын ұйымдастыруға қатысып басшы болған өлке азаматтарының алғашқыларының бірі. Оған мысал, мұнайшылар қаласы Жаңа-Өзенде мектеп көлемінде жазда қалаалық және теңіз жағасынан 240 орындық балалар сауықтыру орны ашылып жұмыс жасады. Облыс орталығы Ақтау (Шевченко) қаласында 1987 жылы қалаалық 240 орындық «Алау» балалар демалыс орталығы ашылды, 26 жыл бойы үздіксіз жұмыс жасайды.

Санатбай Масатовтың еңбегі қай кезде де еленіп, бағаланып отырды. Кезінде Кеңес Одағы (СССР) «Мұнай өнеркәсібінің үздігі» атағы берілді. Көптеген мақтау қағаздарымен, Құрмет грамоталарымен марапатталды.

Тойған ТАСҚЫНБАЕВА

Сиранов Б. «Магымыләкнефть» ОБ бірінші кәсіподақ торағасы
Масатов С. «Магымыләкнефть» ОБ екінші кәсіподақ торағасы
Толдасов К. «Магымыләкнефть» ОБ бас инженері.
1978 ж.

КМБЗ, Қорғанбай алаңы
техник-геолог Масатов С. және аға геолог Тасқынбаева Т.
1969 ж.

ҚҰТТЫҚТАЙМЫЗ!

60 жас

Бисенов Болат – 20 тамыз, МҚДАЦ, технологиялық сорғылар машинисі
Сәрсенбаев Жалғасбай Мұқанұлы – 22 тамыз, ПҚЖПЦ, электромонтер

55 жас

Бегешова Батпа – 8 тамыз, КҚД, ғимараттарды кешенді күту және
жөндеу бойынша жұмысшы
Найзабекова Нұрбибі – 12 тамыз, МДАЦ, оператор
Кубенова Андыз – 27 тамыз, СЖЖББ, тапсырмалардың орындалуын
бақылау жөніндегі инспектор

50 жас

Жаманғараева Ғазиза Бланбаевна – 1 тамыз, ЖСҚКУ,
химсузаталау аппаратшысы
Сатақбаев Қоянбай Науханұлы – 4 тамыз, ӨД, механик
Құрманбаева Светлана Жабағиевна – 6 тамыз, ӘМЖӨД, медбике
Нұрғалиев Бағит Қалидоллаұлы – 14 тамыз, КҚД, цех бастығы
Ермекбаева Гүлнар Жаңбырбайқызы – 16 тамыз, ЕСӨТӨС,
зертхана меңгерушісі
Бисенбаев Сұңғатулла Амангелдіұлы – 18 тамыз, ҒЗЖӨЦ, цех бастығы
Нұржанов Ералы Тапатарұлы – 18 тамыз, Баскарма, инженер
Үсен Жұмағұл Мұхаммеджанұлы – 20 тамыз, САЖМТЖД,
түсіру-тасу жұмыстарының шебері
Оңғарбаев Базарбай Ақметович – МҒӨБ-1, слесарь-жөндеуші
Оразғали Елмат Сағынғалиұлы – 22 тамыз, САЖМТЖД,
жүк тиегіш машина жүргізушісі
Асылханова Алма Сәлімжанқызы – 31 тамыз, ГЖКПД, бөлім бастысы

Транспорт күні

Еліміз транспорт арқасында,
Зәулім қалалар мен ауыл салған.
Алғашқы бөлініс ел орбасында
Транспортқа ерекше баға болған.

Кенорында транспортпен көтергенді,
Мұнай шығып, 1961-ші жылы.
Бүгінге дейін қыруар іс өтелгенді,
4-тамыз еңбек транспорт күні.

«Маңғыстаумұнайгаз» саласында,
Шалққан қара-алтынды даласында.
«ОТК», «ОС», «МЭМ», «ОС»-ның,
Техника, транспорты бары осында.

Алқапты «ОТК» биік асқақ бағын,
Қамтыған ор мұнайды техникамен.
«МТУ», «ОС», «МЭМ», «ОС» барын,
Табыс пен жүзге берсін орсе кепен.

Автобус жүргізушілер талабы әр,
Ел тағдырын арқадап өткізетін.
Алғашқы шексіз жүргізушіге бар,
Мұнайшының үздіксіз жеткізетін.

Ұлы міндет тапсырыс қойған алға,
Бірегей шексіз алаң асу алаң.
Сәттілік ақ жол тізелейді автобуспен,
Жүргендерге жүк тасымалдап.

Жерімізде пайдалы қазбалар мол,
Басты байлығымыз адамдар ғой.
Салауатты өмірмен, денсаулық зор,
Әр үйде қуаныш пен бағалайды той.

Маңғыстау 40, Ақтаудың 50 жылдығы,
Берекегі ұлы халық бірігісін.
Түспа-түс кезген, транспорт күні бүгін,
Маңғыстау бұманды, әсер жұмақ кіндігі.

К. Қанапов,

«ОТК» ЖШС жүргізушісі

МАҢҒЫСТАУ ӘЗІЛДЕРІ

Машина шұқу

Шайырла сол ауылдың партия, кенес қызметіне
араласқан Қадір деген кісі жаз кезінде шофер болыпты.

Сол бастығымен ауылдарға келгенде тамақ ішкеннен
кейін машинамы қарай тұрайыны деп, астына жатып,
шұқуды екен. Шұқуның қолын көтеріп, көп жатады. Барған
жерінің бәрінде солай.

Бір күні бастығы: «Апыр-ай, біз ауылға келсек болды,
осы Қадір машинасын шұққып көп жатады, қарайыны, не
істеп жатыр екен» - деп келіп үйіне, Қадір оң қолын
білезігінен жіппен қарданға іліп қойып, ұйқыны соғады
екен.

Әйел машина

Бір кәсіптің саласынан мұрны іс білмесе де, сонда да
дау бастық болып отыратындар көбейіп барады. Соның бірі
бүгін директор, үлкен көлік басқарамызды меңгеріп
отыратынымыз.

Бір күні біздерді, үш-төрт маман қызметкерді
кабинетіне шақырып алды.

Жоғарыдағы басты әлгіде бір машина жөнінде
мәселе айтты еді. Соның атын ұмытып отырмын. Тіпті,
есіме түспей қойды. Көмектесіндерші, машинаның
маркасы әйел адамның атына ұқсас, - деді.

Содан бәріміз машинаның атына келетін әйел есімдерін
тере жөнелдік. Ішімізде жорта сөйлейтін құлар да бар. Әуелі
«Лада», «Газель» деген сияқты аттарды айтып көріп едік,
оларымыз өтпеді. Сосын жобаға соғатындарын сымырта
бастадық.

Осы «Мазда» деген қатының аты емес пе? - деді
біреу жымып.

Жо - жоқ. Ондай қатын болса да, маған айтылғаны
«Мазда» емес, - деді бастық.

«Волга» шығар?

Не. Волга деген әйелдің аты бар ма?

Болмаса да, Олгаға ұқсап тұр дегенің ғой...

Е-е, «Хюндай» екен, - деді бір қу, - біздің қазақта
Күндей, Күнейкей деген қыздар болған. Бастық басын
шайкады.

Бір қызметкер беті бүйк етпестен:

«Линкольн», - деп қойып қалды, - Не,
нанбайқылар ма? Біздің ауылда Лен келін деген келін бар.

Жоқ, тіпті келмейді - деді бастық.

- И-и, «Хаммер» екен ғой, кәдімгі Қамар сұлу ше?

- Жоқ, ол емес.

- Туу, «Кадиллак» шығар. Қатима, Қатира, Қалима -
дейді біреуі күлістік атып.

- Жо-жоқ, ол да емес - деді бастық.

- Әй, «Татра» емес-ау, әйтпесе біз семіз бір
жеңгемізге Татыраңдай деген ат қойып едік - деді біреу
күлімдеп.

- Шырағым, сенің жеңгелің маған керекті жоқ, жалпы
ат сұрап отырмын ғой - деп бастық оған кейістік білдірді.

- Е, «Фольсваген!» - деді айылың жаймастан бір көк
соққан. - Олла-биле, Г ұсағасы деген ат бар.

- Жоқ, ұқсамайды - деді бастық.

- Бір жүгермек ұялмастан;

- Камаз! Камаз! - деп шыға келді.

Бастық, оған көзінің аласымен қарады.

- Баскеке кешіріңіз, Кама деген керемет әйелдің аты
бар - деп ақтала сойледі ол, - тек «З» әріпі артық.

- Әй, сен «З» делін бе ей? - деп директор ойламаған
жерден қуанып кетті. - Таптым, таптым! Әтім таптым! 3-з-3
«Зил!»

Бәріміз аузымызды ашып қалдық.

- Қалай, баскеке, Зил деген әйелдің аты бар ма?

- Әй, сендер қызықсындар -ай! Енді «Зил» деген
Зинаға келіп тұрған жоқ па?

Біз ішіміз жарыла жаздап, кабинеттен шыға бастадық.

Машинаның желі

Төрше бір машинаны тоқтатып, шоферінен сұрайды:

- «Пес» - ың қайда?

- Ол не «пес»?

- Тормыздыңды басы.

Шофер педальды басалды.

- Көрің бе, сенде «пес» жоқ, яғни тормозының
болмағаны, праванды әжел!

- Ойбай, аға, менің тормызым мықты, нанбасаңыз,
жүріп қарайық. Ал бізде «пес» болмайды.

- Ай, сен бала! Сенің алдыңда өткен ана машинадан
пысылдаған жел шықты ғой.

- Әй, аға, ол «Зил» - ғой, ал менің машинам «Газ-53».

- Шырағым, соқпа! «Зил»-дің іші желдегенде «Газ-
53»-ін желленбей ме? - деп Төрше байқус шоферді бет
қаратпапты.

Әзілдер Сержан Шәкіраттың

«Маңғыстау күлкісі» кітабынан алынды.

Сіз білесіз бе?

Мұнай тарихы

1938 жыл. И.М. Губкин бастаған Ресей геологтары Еліл мен
Жайық аралығындағы территорияда мұнайдың мол қоры
барлығын дәлелдеді. Осының нәтижесінде бұл мұнайөндіруші
ауданды «Екінші Баку» деп атап кетті.

1938 жыл. Кувейт пен Сауд Арабиясында мұнай кенорындары
ашылды.

1939 жыл. КСРО-да мұнай өнеркәсібінің Халықтық
комиссариаты құрылды.

1939-1945 жыл. Екінші Дүниежүзілік соғыс. Күнгей Кавказ,
Таяу Шығыс және Румыниядағы мұнай кенорындарын бақылау
- екі дай тараптардың алдындағы ең маңызды мәселелердің бірі.

Гитлерлік Германияның жоппарының күлді көкке ұшты, бірақ
германдық химиктер тас көмірден өндірілетін эрзац-бензинді
жасап шығарды. Аталмыш технология қолданыста жоқ.

1948 жыл. Ресейде, Татарстан Республикасының оңтүстігінде
Ромашкинское кенорыны ашылды. Бүгінде 12-14 млрд. баррельге
бағаланып отырған мұнай қоры 0,6-1,8 км. тереңдікте
орналасқан.

1949 жыл. КСРО мұнай өнеркәсібінің Комиссариаты
Министрлік болып қайта құрылды.

1951 жыл. АҚШ-та мұнай басты қуат көзіне айналады. Көмір
екінші орынға ығысады.

1956 жыл. Суэц дағдарысы. Ағылшын-француз әскерлерінің
Египетке басып кіруі салдарынан әлемдегі мұнай бағасы екі
есеге өсіп кетті.

1956 жыл. Алжир мен Нигерияда мұнай кенорындары ашылды.

1959 жыл. Нидерланды жағалауында ірі газ кеноры
Гронингеннің (қоры - 4,2 трлн. текше метр газдан аса) ашылды.
Нак осы ашылудан соң Солтүстік теңіздің мұнай және газ
тарихы басталды.

1960 жыл. Бағдатта (Ирак) Мұнай тасымалдаушы елдердің
Ұйымы құрылды. Оның құрылтайшылары Иран, Ирак, Кувейт,
Сауд Арабиясы және Венесуэла болды.

1964 жыл. Сол кезеңдегі ірі мұнай құбырларының бірі «Достық»
іске қосылды. Ол өз кезегінде мұнайды КСРО-дан Шығыс
Европа - Польша мен ГДР-ге тасымалдауға ықпал етті.

1965 жыл. Ресейде әлемдегі ең ірі кенорындардың қатарына
жататын, бастапқы мұнай қоры 47 млрд. баррельге тең аса ірі -
Самотор кеноры ашылды.

Мұнайлы Өлке

Меншік иесі:

«Маңғыстаумұнайгаз» АҚ

Редактор: Есназар Сұлтанов

Редакция алқасы: А.Ақшаева

Дизайнер-беттеуші: Е.Айтбаев

Мекен-жайымыз:

130000, Ақтау қаласы

6 ш.а., № 1 үй,

телефон:

211-736, 212-280,

212-194

Газет айына 1 рет

шығады.

Тегін таратылады

Газет ҚР

Мәдениет және

ақпарат

министрлігінде

есепке

қойылып,

№ 9675 - Г

күзегі берілген

■ Газет жарияланымдарындағы

автор пікірі редакцияның

қозғарсын білдірмейді

■ Редакция оқырман хаттарына

жауап бермейді және оны

қайтармайды

■ Жарияланған материалдарды

сілтемесіз көшіріп басуға

болмайды

Газет АҚ-ның

жұртшылықпен

байланыс тобы-

ның компьютер-

інде теріліп,

беттелді.

Индекс: 64265

Таралымы: 2000

«CASPIY PRINT»

ЖШС

баспаханасында

басылды.

Ақтау қаласы,

22 ш.а.

Телефон: 750750

Тансырыс:

4305